

An Chomhairle
Mhúinteoireachta

The Teaching Council

Gearáin faoi mhúinteoirí cláraithe

Eolas d'fhostóirí

IÚIL 2016

Maidir leis an leabhrán seo

Sa leabhrán seo deirtear leat cathain ba chóir duit a chur in iúl don Chomhairle Mhúinteoireachta maidir le gearán faoi mhúinteoir cláraithe. Tá gluais curtha isteach againn chun cuidiú leat na téarmaí tábhachtacha a thuiscint.

Maidir leis an gComhairle Mhúinteoireachta

Is í an Chomhairle Mhúinteoireachta an comhlacht caighdeán gairmiúla don teagasc a dhéanann gairm na múinteoireachta a chur chun cinn agus a rialáil. Gníomhaíonn sí ar mhaithe le leas an phobail agus ag an am céanna tacaíonn sí agus cuireann sí le cáil ghairm na múinteoireachta. Ceann amháin d'fheidhmeanna na Comhairle Múinteoireachta ná fiosrú a dhéanamh maidir le gearáin agus, más gá, fiosrúcháin a bheith ann faoi mhúinteoirí cláraithe.

Clár na nÁbhar

1 Eolas ginearálta	3
> Cén fáth a ndéanann an Chomhairle Mhúinteoireachta gearáin faoi mhúinteoirí a fhiosrú?	3
> Cé atá in ann gearán a dhéanamh?	3
> An gá gearán a ardú leis an scoil sular féidir leis an gComhairle Mhúinteoireachta féachaint air?	3
> An bhféadfadh an gearán a bheith bainteach le hiompar a tharla lasmuigh de thréimhse gairme an mhúinteora chláraithe?	3
> An féidir leis an gComhairle Mhúinteoireachta gearán a fhiosrú maidir le rud éigin a tharla lasmuigh den scoil, le linn thréimhse gairme an mhúinteora?	4
> An féidir leis an gComhairle Mhúinteoireachta gearán a fhiosrú maidir le rud éigin a tharla lasmuigh d'Éirinn?	4
> Cad iad na cineálacha gearán a dhéanann an Chomhairle Mhúinteoireachta a fhiosrú?	4
2 Dualgas na bhfostóirí le cur in iúl don Chomhairle Mhúinteoireachta	5
> Cad a chaithfidh an fostóir a rá leis an gComhairle Mhúinteoireachta?	5
> An féidir leis an bhfostóir atreorú lánroghnach a dhéanamh?	5
> Cad a tharlaíonn má bhíonn baol ann go ndéanfaí díobháil do leanaí nó do dhaoine soghonta?	6
3 Próiseas an ghearáin	7
> Cad a tharlaíonn tar éis dom é a chur in iúl don Chomhairle Mhúinteoireachta faoi ghearán?	7
> Cé a dhéanann an gearán a fhiosrú?	7
> An mbeadh aon chúiseanna ann nach ndéanadh an Coiste Imscrúdaithe an gearán a fhiosrú?	8
> Conas a dhéanann an Coiste Imscrúdaithe an gearán a fhiosrú?	8
> Cad a tharlaíonn tar éis don Choiste Imscrúdaithe mo ghearán a fhiosrú?	8

4	Próiseas an fhiosrúcháin	10
>	Cad is fiosrúchán ann?	10
>	Cá mbeidh an éisteacht ar siúl?	10
>	Má bhíonn éisteacht ó bhéal ar siúl, cad é ról na scoile nó an fhostóra?	10
>	Cad a d'fhéadfadh tarlú don mhúinteoir?	11
>	An féidir leis an múinteoir achomharc a dhéanamh ar an gcinneadh?	11
5	Clárú an mhúinteora	12
>	Conas a chuirtear isteach ar chlárú an mhúinteora de bharr gearáin?	12
6	Eolas breise	13
>	Cén chomhairle a chuireann an Chomhairle Mhúinteoireachta ar mhúinteoir nuair a fhaightear gearán?	13
>	An bhfuil ionchur na scoile de dhíth le linn phróiseas an ghearáin agus an fhiosrúcháin?	13
>	An gcoinneofar mé ar an eolas faoi ghearán?	13
>	Cé chomh fada agus a ghlacfaidh sé ar an gComhairle Mhúinteoireachta gearán a fhiosrú?	14
>	Cén áit ar féidir liom tuilleadh eolais a fháil maidir le próiseas gearáin na Comhairle Múinteoireachta?	14
	Gluais	15

1

Eolas ginearálta

Cén fáth a ndéanann an Chomhairle Mhúinteoireachta gearáin faoi mhúinteoirí a fhiosrú?

Mar an rialtóir do ghairm na múinteoireachta tá dualgas orainn ó thaobh dlí gearáin a fhiosrú faoi mhúinteoirí atá cláraithe linn. Tá sé seo leagtha amach i gCuid 5 d'Achtanna na Comhairle Múinteoireachta 2001-2015. Is féidir leat amharc ar Achtanna na Comhairle Múinteoireachta 2001-2015, nó iad a íoslódáil ónár suíomh gréasáin, www.teachingcouncil.ie.

Cé atá in ann gearán a dhéanamh?

Is féidir le duine ar bith, lena n-áirítear baill den phobal, fostóirí agus múinteoirí eile, gearán a dhéanamh faoi mhúinteoir cláraithe. Chomh maith leis sin, is féidir leis an gComhairle Mhúinteoireachta í féin gearán a dhéanamh faoi mhúinteoir cláraithe.

An gá gearán a ardú leis an scoil sular féidir leis an gComhairle Mhúinteoireachta féachaint air?

De ghnáth ní féidir linn gearán a fhiosrú ach amháin má baineadh triail as (nó má tugadh chun críche) nósanna imeachta araíonachta na scoile (arna mbunú faoi alt 24 den Acht Oideachais, 1998)¹. An eisceacht leis seo ná má bhíonn cúiseanna maithe agus leordhóthanacha ann. Áireofar mar chúiseanna maithe agus leordhóthanacha áit a bhfuil leanaí nó daoine fásta soghonta i mbaol díobhála, nó áit a bhféadfaidís a bheith i mbaol díobhála. Déanfaidh ár gCoiste Imscrúdaithe cinneadh an bhfuil cúiseanna maithe agus leordhóthanacha ann le tús a chur leis an imscrúdú láithreach bonn.

An bhféadfadh an gearán a bheith bainteach le hiompar a tharla lasmuigh de thréimhse gairme an mhúinteora chláráithe?

D'fhéadfadh. Is féidir linn breathnú ar ghearáin a bhaineann le hábhair ar leith a bhaineann le hiompar lasmuigh de thréimhse gairme an mhúinteora chláráithe ar nós ciontuíthe le haghaidh cionta áirithe, agus áit a bhfuil an t-iompar chomh tromchúiseach sin go dtarraingeofaí míchlú ar an ngairm.

- 1 In Alt 28 den Acht Oideachais 1998, éilítear ar an Aire Oideachais agus Scileanna nós imeachta gearán agus nósanna imeachta eile a bhunú do scoláirí agus do thuismitheoirí. Déantar tagairt dó i reachtaíocht na Comhairle Múinteoireachta maidir le feidhmiúlacht chun múineadh. Ach, go dtí seo, níl an t-alt seo curtha i bhfeidhm ag an Aire agus dá bhrí sin ní dhéantar tagairt dó sa leabhrán eolais seo. Nuair a chuireann an tAire alt 28 i bhfeidhm, de ghnáth ní bheimid in ann gearán a fhiosrú go dtí go mbaintear triail as nósanna imeachta gearán na scoile (arna mbunú faoi alt 28 den Acht Oideachais 1998). An eisceacht air seo ná má chinneann an Coiste Imscrúdaithe go bhfuil cúiseanna maithe agus leordhóthanacha ann le fiosrú a dhéanamh.

An féidir leis an gComhairle Mhúinteoireachta gearán a fhiosrú maidir le rud éigin a tharla lasmuigh den scoil, le linn thréimhse gairme an mhúinteora?

Is féidir. D'fhéadfadh gearán in aghaidh múinteora chláraithe a bheith bainteach le gníomhaíocht ghairmiúil ar bith a bhaineann leis an scoil, nó le haon ghníomhaíocht nó ról ar thug siad fúithi/ faoi agus iad mar mhúinteoir cláraithe.

An féidir leis an gComhairle Mhúinteoireachta gearán a fhiosrú maidir le rud éigin a tharla lasmuigh d'Éirinn?

Is féidir. Is féidir linn gearáin a fhiosrú faoi eachtraí áirithe a tharla lasmuigh d'Éirinn ar chúiseanna lena n-áirítear mí-iompar gairmiúil, drochfheidhmíocht ghairmiúil agus ciontuithe de bharr cionta áirithe.

Cad iad na cineálacha gearán a dhéanann an Chomhairle Mhúinteoireachta a fhiosrú?

Ní féidir linn ach féachaint ar ghearáin a bhaineann le múinteoirí cláraithe. Is féidir linn gearáin a fhiosrú faoi na nithe seo a leanas:

- > Mí-iompar gairmiúil;
- > drochfheidhmíocht ghairmiúil;
- > ag tabhairt faoi iompar atá in aghaidh an Chóid Iompair Ghairmiúil;
- > gan a bheith ábalta teagasc a dhéanamh ó thaobh sláinte de;
- > ciontú cúirte de bharr cionta áirithe;
- > mura gcomhlíontar nó má sháraítear foráil d'Achtanna na Comhairle Múinteoireachta 2001-2015, den Acht Oideachais, 1998, den Acht um Leas Oideachais, 2000, den Acht um Boird Oideachais agus Oiliúna, 2013, agus aon rialacháin, rialacha nó orduithe atá déanta faoi na hAchtanna sin;
- > mura gcomhlíontar gealltanais nó mura dtugtar aghaidh ar ghníomh atá sonraithe i dtoiliú atá tugtha do phainéal an Choiste Araíonachta ag fiosrúchán a bhí ann roimhe seo; agus
  - > clárú mícheart mar gheall ar dhearbhuí nó mífhaisnéis atá bréagach nó calaoiseach.

Chomh maith leis sin, is féidir leis an gCoiste Mhúinteoireachta gearán a dhéanamh leis an gCoiste Imscrúdaithe faoi eolas atá i nochtadh grinmfhiosrúcháin an Gharda Síochána a fuair an Chomhairle thar ceann fhostóirí na scoile nó fostóirí féideartha.

De ghnáth ní féidir linn féachaint ar ghearáin ach amháin más rud é gur tharla na heachtraí a ndearnadh gearán fúthu ar an nó i ndiaidh 25 Iúil 2016. Sa chás gur tharla na heachtraí a ndearnadh gearán fúthu roimh an 25 Iúil 2016, ní féidir linn féachaint ar an ngearán ach amháin i gcásanna áirithe. Cuirtear san áireamh sna cásanna seo áit ar ciontaíodh mhúinteoir de bharr cionta choiriúil áirithe, nó áit a mbeadh cion choiriúil i gceist leis an iompar a ndearnadh gearán faoi nuair a tharla sé, agus gur cineál den tsórt sin é gur ábhar imní a bheadh ann go bhféadfadh an mhúinteoir díobháil a dhéanamh do leanbh nó do dhuine fásta soghonta ar bith, nó a bheith ina c(h)úis díobhála dóibh.

2

Dualgas na bhfostóirí le cur in iúl don Chomhairle Mhúinteoireachta

Cad nach mór don fhostóir a rá leis an gComhairle Mhúinteoireachta?

Rinneadh na Rialacháin faoi alt 37 d'Achtanna na Comhairle Múinteoireachta 2001-2015 a dhréachtú, agus táthar i mbun iad a chur in iúl don gcrích. Sna rialacháin seo leagtar amach an t-eolas atá le soláthar ag fostóirí i gcásanna briseadh as post nó éirí as post a bhaineann le gearán i gcoinne múinteora chláráithe. Nuair a aontaíonn an tAire Oideachais agus Scileanna leis na rialacháin seo, beidh dualgas dlíthiúil ort mar fhostóir a chur in iúl dúinn:

- > nuair a éiríonn múinteoir cláráithe as mar thoradh ar ghearán nó i ndáil le gearán maidir leis nó léi agus/nó mar thoradh ar nósanna imeachta araíonachta nó i ndáil le nósanna imeachta araíonachta; nó
- > nuair a bhrítear múinteoir cláráithe as a phost nó a post

A luaithe is a aontaíonn an tAire leis na rialacháin, déanfar an chuid faoin gCaighdeán Ghairmiúla de www.teachingcouncil.ie a nuashonrú leis an eolas cuí uile d'fhostóirí.

Tabhair faoi deara le do thoil nach bhfuil na rialacháin seo ag feidhmiú go fóill.

An féidir leis an bhfostóir atreorú lánroghnach a dhéanamh?

Má bhíonn ábhair imní agat faoi fheidhmiúlacht múinteora chun múineadh, ba chóir duit é sin a chur in iúl dúinn. Is féidir leat atreorú a dhéanamh am ar bith má bhíonn imní ort faoi mhúinteoir, fiú má fhanann an múinteoir fostaithe

Ach, mar atá leagtha amach sa chuid faoi Eolas Ginearálta i gcuid 1 den leabhrán seo, de ghnáth ní féidir linn gearán a fhiosrú ach amháin má baineadh triail as (nó má tugadh chun críche) nósanna imeachta araíonachta na scoile (arna mbunú faoi alt 24 den Acht Oideachais, 1998). An eisceacht leis seo ná má bhíonn cúiseanna maithe agus leordhóthanacha ann.

Áireofar mar chúiseanna maithe agus leordhóthanacha áit a bhfuil leanaí nó daoine fásta soghonta i mbaol díobhála, nó áit a bhféadfaidís a bheith i mbaol díobhála. Déanfaidh ár gCoiste Imscrúdaithe cinneadh an bhfuil cúiseanna maithe agus leordhóthanacha ann le tús a chur leis an imscrúdú láithreach bonn.

Cad a tharlaíonn má bhíonn baol ann go ndéanfaí díobháil do leanaí nó do dhaoine soghonta?

Má bhíonn imní ort go bhfuil leanaí nó daoine soghonta i mbaol díobhála, nó go bhféadfaidís a bheith i mbaol díobhála ba chóir duit é sin a chur in iúl dóibh seo a leanas:

- > an scoil, más cuí;
- > TUSLA, An Ghníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach; nó
- > na Gardaí, más cuí.

B'fhéidir gur mian leat gearán a chur chuig an gComhairle Mhúinteoireachta freisin.

3

Próiseas an ghearáin

Cad a tharlaíonn tar éis dom a chur in iúl don Chomhairle Mhúinteoireachta faoi ghearán?

Ní féidir linn gearán a fhiosrú ach amháin má dhéanann duine gearán foirmiúil. Más mian leat gearán foirmiúil a dhéanamh is féidir leat é a dhéanamh trínár bhfoirm ghearáin a íoslódáil agus a chomhlánú. Is féidir teacht uirthi sa chuid faoi Chaighdeáin Ghairmiúla dár suíomh gréasáin, www.teachingcouncil.ie. Más rud é go bhfuil tú díreach ag cur in iúl dúinn maidir leis na hábhair inní atá agat faoi mhúinteoir agus nach mian leat gearán foirmiúil a dhéanamh, d'fhéadfadh an Chomhairle Mhúinteoireachta í féin gearán foirmiúil a dhéanamh leis an gCoiste Imscrúdaithe. Is é is dóichí ná go mbeidh d'ionchur de dhíth le linn phróiseas an ghearáin agus an fhiosrúcháin.

Cuirfimid é in iúl don mhúinteoir agus seolfaimid cóip den ghearán chuige nó chuici, na doiciméid uile iniata leis agus aon eolas breise a fhaighimid faoin ngearán le linn phróiseas an ghearáin. Áireofar leis seo na doiciméid uile a thugann tú dúinn. Beidh an deis ag an múinteoir freagra a thabhairt ar an ngearán i scríbhinn chuig an gComhairle Mhúinteoireachta.

Cé a dhéanann an gearán a fhiosrú?

Nuair a fhaighimid gearán, téann sé chuig Stiúrthóir na Comhairle Múinteoireachta ar dtús agus chuig an bhfoireann chuí. Déanfaidh an Stiúrthóir athbhreithniú ar an gearán.

Is féidir leis an Stiúrthóir an gearán a dhiúltú mura bhfuil sé i scríbhinn, sínithe, agus in éineacht leis na doiciméid agus an t-eolas ábhartha. Is féidir leis an Stiúrthóir an gearán a dhiúltú freisin má cheapann an Stiúrthóir gur gearán neamhthábhachtach nó míréasúnta atá ann, nó ceann a rinneadh go mímhacánta nó trí mhí-úsáid a bhaint as an bpróiseas.

Má dhiúltaíonn an Stiúrthóir an gearán, is féidir leis an duine a rinne an gearán achomharc a dhéanamh ar chinneadh an Stiúrthóra chuig an gCoiste Imscrúdaithe.

Má chuireann an Stiúrthóir an ghearán ar aghaidh chuig an gCoiste Imscrúdaithe, breathnóidh an Coiste seo isteach sa ghearán.

An mbeadh aon chúiseanna ann nach ndéanfaidh an Coiste Imscrúdaithe an gearán a fhiosrú?

Ní dhéanfaidh an Coiste Imscrúdaithe an gearán a fhiosrú más rud é:

- nach bhfuil an múinteoir cláraithe leis an gComhairle Mhúinteoireachta;
- go gcreideann an Coiste Imscrúdaithe nach mbaineann an gearán le feidhmiúlacht an mhúinteora chun múineadh;
- nár baineadh triail as (nó nár tugadh chun críche) nósanna imeachta araíonachta na scoile (arna mbunú faoi alt 24 den Acht Oideachais, 1998) ach amháin má bhíonn cúiseanna maithe agus leordhóthanacha ann;
- gur tharla na nithe a bhfuiltear ag déanamh gearáin fúthu roimh an 25 Iúil 2016. Sna cásanna seo, d'fhéadfadh an Coiste Imscrúdaithe an gearán a fhiosrú i gcúinsí áirithe mar atá leagtha amach sa chuid faoin Eolas Ginearálta i gcuid 1 den leabhrán seo.

Conas a dhéanann an Coiste Imscrúdaithe an gearán a fhiosrú?

Seolfaidh an Coiste Imscrúdaithe cóipeanna den ghearán agus na doiciméid uile a fhaigheann sé a bhaineann leis an ngearán chuig an múinteoir. B'fhéidir go n-iarrfaidh an coiste ar an múinteoir freagra a thabhairt ar an ngearán i scríbhinn.

B'fhéidir go n-iarrfaidh an Coiste Imscrúdaithe ar an ngearánach (an duine a rinne an gearán) níos mó eolais a sheoladh isteach nó b'fhéidir go n-iarrfaidh sé ar an múinteoir nó ar an scoil nó aon duine eile iomchuí le haghaidh eolais.

B'fhéidir go lorgóidh an Coiste Imscrúdaithe sainchomhairle nó cuidiú freisin.

Má thugtar le fios sa ghearán nach mbeadh an múinteoir ábalta múineadh ó thaobh na sláinte de, b'fhéidir go n-iarrfaidh an Coiste Imscrúdaithe ar an múinteoir tabhairt faoi scrúdú dochtúra.

Is féidir leat tuilleadh eolais a fháil faoi ról na scoile le linn gearán a fhiosrú i gCuid 6 – Eolas breise.

Cad a tharlaíonn tar éis don Choiste Imscrúdaithe an gearán a fhiosrú?

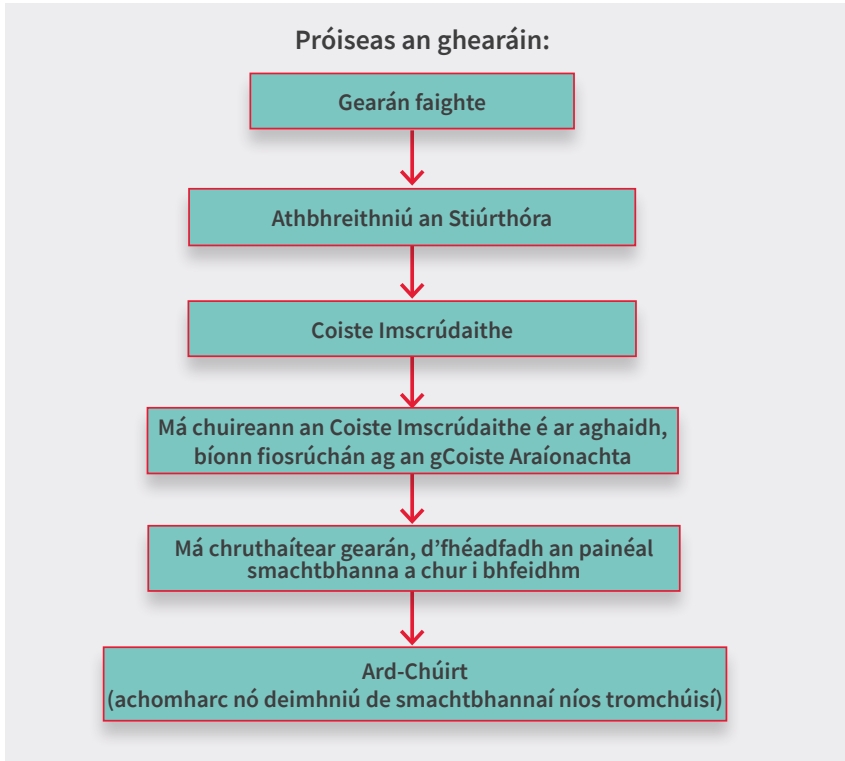
D'fhéadfadh an Coiste Imscrúdaithe ceachtar den dá rud seo a leanas a dhéanamh:

- an gearán ar fad nó cuid de a chur ar aghaidh chuig an gCoiste Araíonachta le haghaidh fiosrúcháin; nó
- cinneadh a dhéanamh nach bhfuil gá le haon ghníomh eile a dhéanamh.

Ní féidir achomharc a dhéanamh maidir le cinneadh an Choiste Imscrúdaithe.

Ní mór gearán tromchúiseach a bheith i gceist leis an ngearán ionas gur féidir leis an gCoiste Imscrúdaithe é a chur ar aghaidh chuig an gCoiste Araíonachta.

Féach thíos cairt phróiseas an ghearáin:

4

Próiseas an fhiosrúcháin

Cad is fiosrúchán ann?

I gcuid mhór cásanna, is é a bheidh i gceist le fiosrúchán ná éisteacht ó bhéal os comhair painéil den Choiste Araíonachta. Tá sé cosúil le héisteachta os comhair cúirte nó binse. Tugann na finnéithe fianaise faoi mhionn.

Mar sin féin, is féidir leis an múinteoir atá mar ábhar an fhiosrúcháin iarraidh go dtabharfaí faoin bhfiosrúchán trí scrúdú a dhéanamh ar na doiciméid agus aighneachtaí ábhartha i scríbhinn seachas é a bheith mar éisteacht ó bhéal. Chomh maith leis sin, d'fhéadfadh painéal an Choiste Araíonachta iarraidh ar an múinteoir aontú go mbeidh an fiosrúchán ar siúl trí scrúdú a dhéanamh ar na doiciméid agus aighneachtaí ábhartha i scríbhinn.

Tarlaíonn fiosrúchán ó thaobh scrúdú a dhéanamh ar na doiciméid agus aighneachtaí ábhartha i scríbhinn go príobháideach agus ní bhíonn aon pháirtithe i láthair.

Déanfaidh painéal an Choiste Araíonachta cinneadh faoi cad é an cur chuige is oiriúnaí. Sa chuid is mó de na cásanna, is é éisteacht ó bhéal a bheidh ar siúl.

Beidh na héisteachtaí ar siúl go poiblí ach amháin má iarrann an múinteoir nó finné a bhféadfaí cúrsaí pearsanta a nochtadh faoi nó fúithi ar an bpainéal go mbeadh an éisteacht nó cuid den éisteacht ar siúl go príobháideach, agus go bhfuil an painéal sásta go mbeadh sé oiriúnach a leithéid a dhéanamh. Má bhíonn éisteacht ar siúl go poiblí, féadfaidh an painéal d'aitheantas nó aitheantas na ndaoine atá i gceist a choimeád faoi rún.

Cá mbeidh an éisteacht ar siúl?

Bhíonn an chuid is mó éisteachtaí ar siúl in oifigí na Comhairle Múinteoireachta ag Bloc A, Campas Gnó Mhaigh Nuad, Maigh Nuad, Co. Chill Dara. Anois is arís, d'fhéadfadh na héisteachtaí a bheith ar siúl in áiteanna eile.

Má bhíonn éisteacht ó bhéal ar siúl, cad é ról na scoile nó an fhostóra?

B'fhéidir go n-iarrfaimid ar ionadaí den scoil fianaise a thabhairt mar fhinné. Le haghaidh tuilleadh eolais maidir le ról finné agus cad a mbeifeá ag súil leis ag éisteacht, féach ar ár leabhrán eolais d'Fhinnéithe, atá ar fáil sa chuid faoi Chaighdeáin Ghairmiúla dár suíomh gréasáin, www.teachingcouncil.ie.

Cad a d'fhéadfadh tarlú don mhúinteoir?

Is é Painéal an Choiste Araíonachta a réachtálann an fiosrú a dhéanfaidh an cinneadh cibé an gcruthaítear an gearán.

Má chruthaítear an gearán, beidh ar an bpainéal cinneadh a dhéanamh ar chóir smachtbhanna a chur i bhfeidhm. D'fhéadfadh an painéal cinneadh a dhéanamh:

- a) comhairle, rabhadh nó cáineadh a thabhairt don mhúinteoir;
- b) coinníollacha a chur ar chlárú an mhúinteora;
- c) an múinteoir a chur ar fionraí ón gclár ar feadh tréimhse ama sonraithe (suas le dhá bhliain);

(Is é a bheadh i gceist leis seo nach mbeadh an múinteoir in ann teagasc a dhéanamh i bpost atá maoinithe ag an Roinn Oideachais agus Scileanna don tréimhse atá sé nó sí ar fionraí ón gclár.)

- d) an múinteoir a bhaint den chlár agus gan ligean dó nó di iarratas a dhéanamh le bheith achurtha ar an gclár ar feadh tréimhse ama sonraithe.
(Mar mhúinteoir nach bhfuil cláraithe, ní bheadh an múinteoir in ann teagasc a dhéanamh i bpost atá maoinithe ag an Roinn Oideachais agus Scileanna.)

An féidir le múinteoir achomharc a dhéanamh ar an gcinneadh?

Má chinneann an painéal ceann amháin de na smachtbhannaí ó b) go d) thuas a leagan ar mhúinteoir, is féidir leis an múinteoir achomharc a dhéanamh ar an gcinneadh chuig an Ard-Chúirt laistigh de 21 lá ó cuireadh an cinneadh in iúl dó nó di. Bíonn na hachomhairc chuig an Ard-Chúirt ar siúl go poiblí.

Mura ndéanann an múinteoir achomharc, ní mór dúinn iarratas a dhéanamh chuig an Ard-Chúirt le deimhniú a fháil maidir leis an gcinneadh.

5

Clárú an mhúinteora

Conas a chuirtear isteach ar chlárú múinteora de bharr gearáin?

De ghnáth, ní athraíonn clárú an mhúinteora nuair a fhaighimid gearán. Ach, d'fhéadfadh sé athrú má chruthaítear an gearán ag fiosrúchán.

Mar sin féin, tabhair faoi deara na nithe seo a leanas:

Más gá, is féidir linn iarraidh ar an Ard-Chúirt clárú an mhúinteora a chur ar fionraí faoi alt 47 d'Achtanna na Comhairle Mhúinteoireachta, 2001-2015 ar feadh tréimhse ama. De ghnáth tharlódh sé seo go dtí go bhfuilimid críochnaithe ag fiosrú an ghearáin.

Is féidir linn an t-iarratas seo d'alt 47 a dhéanamh má cheapaimid gur ar mhaithe leis an bpobal é seo a dhéanamh. Is annamh a dhéantar na hiarratais seo agus ní tharlaíonn siad de ghnáth ach amháin má bhíonn cúis imní mhór ann ó thaobh shábháilteacht an phobail. Má fhaighimid ordú Ard-Chúirte, cuirfimid in iúl duit é láithreach. Ag brath ar théarmaí an ordaithe b'fhéidir go mbeidh ar an múinteoir stopadh ag obair go hiomlán ar bhealach ar leith nó i ról ar leith ar feadh tréimhse ama sonraithe. Cuirfidh an Ard-Chúirt in aon ordú treoirt cibé an leanfar ar aghaidh agus an múinteoir a íoc nuair atá an t-ordú i bhfeidhm.

6

Eolas breise

Cén chomhairle a chuireann an Chomhairle Mhúinteoireachta ar mhúinteoir nuair a fhaightear gearán?

Cuirimid comhairle ar an múinteoir comhairle dlí a fháil nó cuidiú a fháil ó chomhghleacaí, ionadaí ceardchumainn nó ionadaí eile.

Ní féidir linn comhairle a chur ar an múinteoir maidir leis an ngearán agus ní íocfaimid cúiteamh leis an múinteoir ar chostas aon ionadaíochta. Baineann an t-ábhar seo leis an múinteoir.

An bhfuil ionchur na scoile de dhíth le linn phróiseas an ghearáin agus an fhiosrúcháin?

B'fhéidir go n-iarrfaimid ar an scoil eolas a sholáthar nó doiciméid a chur ar fáil, ina mbeadh aon chomhaid araíonachta atá á gcoimeád i gceist. Chomh maith leis sin, b'fhéidir go mbeadh ionadaí ón scoil ag teastáil uainn le freastal ar an éisteacht le fianaise a thabhairt.

Más gá, is féidir linn toghairm soláthair a eisiúint chun iallach a chur le doiciméid a sholáthar agus toghairm finné a eisiúint le hiallach a chur ar ionadaí ón scoil le freastal ar an éisteacht agus fianaise a thabhairt.

An gcoinneofar mé ar an eolas faoi ghearán?

Cuirfimid in iúl duit é faoi ghearán a luaithe agus is féidir má chreidimid go bhfuil ábhar imní réasúnta ann go bhfuil leanaí nó daoine soghonta i mbaol díobhála, nó go bhféadfaidís a bheith i mbaol díobhála.

B'fhéidir go lorgóidh an Coiste Imscrúdaithe eolas uait mar chuid de bhreithniú agus imscrúdú an ghearáin.

Ag an deireadh nuair a dhéanann an Coiste Imscrúdaithe breithniú maidir leis an ngearán, cuirfear cóip de chinneadh an Choiste Imscrúdaithe ar fáil duit.

Má chinneann an Coiste Imscrúdaithe an gearán a chur ar aghaidh chuig an gCoiste Araíonachta le haghaidh fiosrúcháin, cuirfimid in iúl duit faoi thoradh an fhiosrúcháin nuair atá sé críochnaithe.

B'fhéidir go ndéanfaidh an múinteoir cinneadh tú a chur ar an eolas faoi ghearán. Is faoin múinteoir é seo a dhéanamh.

Cé chomh fada agus a ghlacfaidh sé ar an gComhairle Mhúinteoireachta gearán a fhiosrú?

Beidh gach gearán éagsúil ach tá sé mar aidhm againn go mbeadh cinneadh déanta ag an gCoiste Imscrúdaithe laistigh de idir sé agus naoi mí ón dáta a fhaighimid gearán.

Má chinneann an Coiste do ghearán a chur ar aghaidh chuig an gCoiste Araíonachta le haghaidh fiosrúcháin, tá sé mar aidhm againn an fiosrúchán a bheith ann laistigh de shé mhí de dháta an atreoraithe seo.

D'fhéadfadh cúiseanna a bheith ann nach mbeadh smacht againn orthu agus d'fhéadfadh moill a bheith leis na gearáin a imscrúdú dá bharr. Mar shampla, d'fhéadfadh gearán a bheith mar ábhar imscrúdaithe an Gharda Síochána, agus d'fhéadfadh an Coiste Imscrúdaithe cinneadh a dhéanamh a imscrúdú féin a stopadh go dtí go dtagann imscrúdú an Gharda Síochána chun críche agus b'fhéidir go mbeadh roinnt mhaith ama i gceist leis.

Cén áit ar féidir liom tuilleadh eolais a fháil maidir le próiseas gearáin na Comhairle Múinteoireachta?

Más mian leat tuilleadh eolais a fháil maidir lenár bpróiseas gearáin agus fiosrúcháin, téigh chuig an gcuid faoi Chaighdeán Ghairmiúla ar ár suíomh gréasáin www.teachingcouncil.ie.

Is féidir leat teagmháil a dhéanamh linn freisin trí ríomhphost a chur chuig professionalstandards@teachingcouncil.ie nó trí ghlaoch a chur ar Íosghlao 1890 224 224 nó (01) 651 7900.

Gluais

B'fhéidir nach bhfuil tú ar an eolas faoi na téarmaí ar fad sa leabhrán seo agus dá bhrí sin tá míniú tugtha againn dóibh thíos.

Rabhadh a thabhairt

casaid daingean a thabhairt.

Cáineadh

fíor-mhíshástacht a léiriú.

Cód Iompair

tá Cód Iompair Ghairmiúil na Comhairle Múinteoireachta ar fáil ar shuíomh gréasáin na Comhairle Múinteoireachta. Tá treoir ann do mhúinteoirí. Ar an dáta a foilsíodh an leabhrán seo, is é an leagan is déanaí den Chód Iompair ná an leagan a foilsíodh i mí an Mheithimh 2012 agus a nuashonraíodh nuair a cuireadh tús feidhme le Cuid 5 d'Achtanna na Comhairle Múinteoireachta 2001-2015.

Gearánach

an duine a dhéanann gearán faoi mhúinteoir cláraithe. Féadfaidh baill den phobal, fostóirí agus múinteoirí eile a bheith san áireamh anseo. Chomh maith leis sin, is féidir leis an gComhairle Mhúinteoireachta gearán a dhéanamh faoi mhúinteoir cláraithe.

Stiúrthóir

Príomhoifigeach Feidhmiúcháin na Comhairle Múinteoireachta.

An Coiste Araíonachta

an coiste sa Chomhairle Mhúinteoireachta óna gcuirtear le chéile an painéal a bheidh i mbun an fhiosrúcháin.

Fostóir

Bord Bainistíochta na scoile nó Príomhfheidhmeannach an Bhoird Oideachais agus Oiliúna chuí a fhostaíonn an múinteoir atá i gceist.

Fianaise

an rud a deir finné ag éisteacht, agus na doiciméid nó taifid eile a dhéantar a scrúdú le linn na héisteachta.

Neamhthábhachtach

Beagthábhachtach nó fánach.

Fiosrúchán

éisteacht cosúil le héisteacht os comhair cúirte nó binse, nó scrúdú ar na doiciméid agus aighneachtaí ábhartha i scríbhinn.

An Coiste Imscrúdaithe

an coiste sa Chomhairle Mhúinteoireachta a chuireann gearán san áireamh agus a dhéanann an cinneadh ar chóir é a chur ar aghaidh chuig an gCoiste Araíonachta le haghaidh fiosrúcháin.

Painéal

an grúpa de thriúr go cúigear a réachtálann an fiosrúchán agus a dhéanann an cinneadh an bhfuil an cás cruthaithe nó nach bhfuil.

Drochfheidhmíocht ghairmiúil

gan na caighdeáin inniúlachta (cibé acu an mbaineann siad le cúrsaí eolais, scileanna nó eolas agus scil, nó an dá cheann a chur i ngníomh) a chomhlíonadh a mbeifí ag súil leo ó mhúinteoirí.

Mí-iompar gairmiúil

iompar náireach nó mí-ionraic le linn thréimhse gairme an mhúinteora, nó aon ní eile seachas sin le linn thréimhse gairme an mhúinteora más rud é go bhfuil an t-iompar chomh tromchúiseach sin go bhféadfaí míchlú a tharraingt ar ghairm na múinteoireachta.

Smachtbhanna

an cineál pionóis atá an Chomhairle Mhúinteoireachta in ann a leagan ar mhúinteoir.

Míreasúnta

gearán atá déanta ag duine nach mbeadh ag feidhmiú de mheon macánta, gan chúis leordhóthanach, agus déanta le fearg a chur ar an múinteoir a bhfuiltear ag gearán faoi nó fúithi.

Duine soghonta

duine seachas leanbh:

- > atá ag fulaingt ó neamhord intinne, cibé acu an é mar thoradh ar mheabhairghalar nó néaltrú; nó
- > atá faoi mhíchumas intleachta; nó
- > atá ag fulaingt ó mháchail fhisiceach, cibé acu an é mar thoradh ar ghortú, tinneas nó aois; nó
- > atá faoi mhíchumas fisiceach de chineál nó de mhéid is cúis:
  - le srian a chur le hábaltacht an duine chun é nó í féin a chosaint ó bheith gortaithe ag duine eile, nó
  - le go mbíonn cuidiú de dhíth ar dhuine dá bharr leis na gnáthghníomhaíochtaí maireachtála lena n-áirítear tú féin a ghléasadh, ag ithe, ag siúl, ag ní agus tú féin a fholcadh.

An Chomhairle
Mhúinteoireachta

The Teaching Council

An Chomhairle Mhúinteoireachta

The Teaching Council

Bloc A, Campas Gnó Mhaigh Nuad,
Maigh Nuad, Co. Chill Dara, W23 Y7X0, Éire

Íosghlao 1890 224 224

Teileafón +353 1 651 7900

Facs +353 1 651 7901

R-phost professionalstandards@teachingcouncil.ie

www.teachingcouncil.ie